

ტესტი ქართულ ენასა და ლიტერატურაში

2016 იანვარი

ინსტრუქცია

თქვენ წინაშეა ტესტის ბუკლეტი და პასუხების ფურცელი.

გაითვალისწინეთ, გასწორდება მხოლოდ პასუხების ფურცელი!
პასუხების ფურცლის გაკაცვა დაუშვებელია!
ტესტის ბუკლეტი შეგიძლიათ გამოიყენოთ შავი სამუშაოსათვის!

ტესტის მაქსიმალური ქულაა - 80.

№№ 13-34 დავალებების პასუხები შეგიძლიათ ტესტის ბუკლეტში შემოხაზოთ და გადაიტანოთ პასუხების ფურცელში შემდეგნაირად: ყოველი დავალების ნომრის გვერდით განთავსებულ უჯრედებში **X** ნიშანი უნდა დასვათ იმ უჯრედში, რომელიც, თქვენი აზრით, სწორ პასუხს შეესაბამება.

პასუხების გადატანისას არ აგერიოთ დავალებების ნომრები!

პასუხების ფურცელში დაშვებული შეცდომის შემთხვევაში მთლიანად გააშაგეთ არასწორად მონიშნული უჯრედი და იმავე ნომრის გასწვრივ მონიშნეთ სხვა.

№№ 1-12 და 35 დავალებების პასუხები შესაბამისი ნომრების გასწვრივ უნდა გადაიტანოთ პასუხების ფურცელში.

№ 35 დავალება სამი ნაწილისაგან შედგება: ა), ბ) და გ). პასუხების ფურცელშიც ამგვარადაა მითითებული.

სავალდებულოა, რომ № 35 დავალების ა), ბ) და გ) ნაწილები პასუხების ფურცელში საგანგებოდ ამ ა), ბ) და გ) ნაწილებისათვის გამოყოფილ ადგილებში გადაიტანოთ.

№ 35 დავალების თითოეული ნაწილი (ა, ბ, გ) ცალ-ცალკე სწორდება შეფასების სხვადასხვა სქემის მეშვეობით და, ამდენად, ამ დავალების შემადგენელი ნაწილების ერთმანეთში არევა **დაუშვებელია**.

გახსოვდეთ: აუცილებელია ყველა პასუხის გადატანა პასუხების ფურცელში!

გაითვალისწინეთ, არ გასწორდება ის დავალება, რომელიც პასუხების ფურცელში საგანგებოდ ამ დავალებისათვის გამოყოფილ ადგილას არ იქნება გადატანილი!

არსად მიუთითოთ თქვენი სახელი და გვარი და არც პიროვნების იდენტიფიცირების სხვა საშუალება, წინააღმდეგ შემთხვევაში ნაშრომი არ გასწორდება!

ტესტის შესასრულებლად გეძლევათ 5 საათი.

გისურვებთ წარმატებას!

I. ქართული ენა

(2) 1. დაასახელოთ საზღვარგარეთ არსებული ქართული სამონასტრო-საგანმანათლებლო კერები (ორი მაინც).

(2) 2. რას ნიშნავს გამოთქმა „განხეთქილების ვაშლი“?
საიდან მომდინარეობს ეს გამოთქმა – ანტიკური მითოლოგიიდან, ქართული მითოლოგიიდან, ბიბლიიდან თუ მხატვრული ლიტერატურიდან?

(1) 3. მოსწავლემ დაწერა: *ქალთა გიმნაზიის მოსწავლეებმა ახალი მოთხოვნები წაუყენეს სასწავლებლის დირექტორს.*
აუხსენით მოსწავლეს, რა ხარვეზი აქვს ამ წინადადებას.

(1) 4. მოსწავლემ დაწერა: *ადიდებული მდინარე კლდეებს ეხეთქებოდა და გზა და გზა ჭალები სულ წაღეკა.*
განუმარტეთ მოსწავლეს, რა უნდა იცოდეს, რომ არ დაუშვას ანალოგიური შეცდომა.

(2) 5. მოსწავლემ დაწერა: *ხშირად ჩვენ ერთსა და იგივეს ვუსმენთ, მაგრამ ამას სხვადასხვაგვარად აღვიქვამთ.*
მიუთითეთ მას, რა შეცდომა დაუშვა.
განუმარტეთ მოსწავლეს, რა უნდა იცოდეს, რომ არ დაუშვას ანალოგიური შეცდომა.

(2) 6. მოსწავლემ დაწერა: *წელს ახალი წიგნებით ვუზრუნველყავით მაღალმთიანი სოფლის სკოლა ფშავში.*
მიუთითეთ მას, რა შეცდომა დაუშვა.
განუმარტეთ მოსწავლეს, რა უნდა იცოდეს, რომ არ დაუშვას ანალოგიური შეცდომა.

(2) 7. მასწავლებლის შეკითხვას, თუ რა იცის **გან** თანდებულის შესახებ, მოსწავლემ უპასუხა: *გან თანდებული მოქმედებით ბრუნვაში დასმულ სახელს დაერთვის. თანდებულდართული ფორმა აღნიშნავს მოქმედების დაწყების ადგილს ან მოქმედების დაწყების დროს და მიუგებს კითხვებზე: საიდან? რა დროიდან?*
დააზუსტეთ მოსწავლის პასუხი.

(2) 8. მოსწავლემ დაწერა: *თაფლს ეგვიპტის ფარაონთა სარკოფაგში აღმოჩენილი ჭურჭელი ინახავდა, რომელიც საუკუნეების შემდეგაც ვარვისი იყო საკვებად.*
მიუთითეთ მას, რა შეცდომა დაუშვა.
განუმარტეთ მოსწავლეს, რა უნდა იცოდეს, რომ არ დაუშვას ანალოგიური შეცდომა.

(1) 9. მოსწავლემ დაწერა: *თანამოაზრობა რასაკვირველია არ გამორიცხავს აზრთა სხვადასხვაობას და ამა თუ იმ საკითხზე ცხარე კამათსაც კი.*
განუმარტეთ მოსწავლეს, რა უნდა იცოდეს, რომ არ დაუშვას ანალოგიური შეცდომა.

(4) 10. თქვენი მიზანია *გაახსენოთ* მოსწავლეებს ის საკითხები, რომლებიც დაგეხმარება მათ *ქვემდებარისა და შემასმენლის სინტაქსური ურთიერთობის* უკეთ გაგებაში.

(2) I. ჩამოთვალეთ ეს საკითხები;

(1) II. აღწერეთ ერთ-ერთი სასწავლო ქმედება, რომელიც დაგეხმარებათ ამ მიზნის მიღწევაში.
(*გაითვალისწინეთ, თუ ამ დავალების პასუხში იქნება ერთი ენობრივი შეცდომა ან/და სტილისტური ხარვეზი, დაგაკლდებათ 1 ქულა*).

(7) 11. თქვენი მიზანია მოსწავლეებს გამოუმუშაოთ არგუმენტირებული მსჯელობის უნარი.

(1) I. წაიკითხეთ ნაწყვეტი ოთარ ჭილაძის ესეიდან „სიცოცხლისათვის“ და დაასაბუთეთ, რომ ეს ტექსტი დაგეხმარებათ დისკუსიის წარმართვაში.

(1) II. ჩამოაყალიბეთ სადისკუსიო თემა.

(2) III. სადისკუსიო თემის გათვალისწინებით ჩამოაყალიბეთ თითო არგუმენტი ოთარ ჭილაძის თვალსაზრისის როგორც გასამყარებლად, ისე უარსაყოფად.

(2) IV. იმსჯელეთ, რომელი არგუმენტია თქვენთვის უფრო მისაღები და რატომ.

(*გაითვალისწინეთ, თუ ამ დავალების პასუხში იქნება ერთი ენობრივი შეცდომა ან/და სტილისტური ხარვეზი, დაგაკლდებათ 1 ქულა*).

ამბობენ, რომ თითქოს თანამედროვე მუსიკა დამღუპველად მოქმედებდეს ახალგაზრდობაზე, მაგრამ, ჩემი აზრით, ესეც ხელოვნურად შექმნილი ურჩხულია, რომელსაც არავითარი ზიანის მოტანა არ შეუძლია, თუკი შეგვეძლება სწორი ურთიერთობის დამყარება მასთან. ამით იმის თქმა მინდა, რომ ვერავითარი მანკიერება ვერ მოგვერევა, თუკი სულიერად მზად ვიქნებით მის აღსაქმელად, მისი სიავკარგის გასაანალიზებლად. ეს, რასაკვირველია, მეტად სერიოზული საკითხია და ისეთ მნიშვნელოვან სფეროებს ეხება, როგორებიცაა სკოლა და ოჯახი, საზოგადოება და სოციალური გარემო, ანუ ყველაფერი, რაც ამ ქვეყანაზე თვალის გახელისთანავე ხვდება ყველა ახალ სიცოცხლეს და, რაც, ბოლოს და ბოლოს, განაპირობებს კიდევ მის მომავალს. ასე რომ, თითქმის გადამწყვეტი მნიშვნელობა აქვს, როგორი იქნება ჩვენი ბავშვობა, რადგან ჩვენი სიბერე ჩვენს ბავშვობაშივე იდგამს ფეხს. ბავშვობაში ეყრება საფუძველი იმ სულიერ ხერხემალსაც, რომლის სიმტკიცე განსაზღვრავს ჩვენს პიროვნულ თვისებებს, ჩვენი ადამიანურობის ხარისხს, ანუ, როგორც უკვე ვთქვით, გვაძლევს საშუალებას, სწორი ურთიერთობა დავამყაროთ, ვთქვათ, თანამედროვე მუსიკასთან, ტელევიზიასთან, მასობრივ სანახაობებთან...

- (12) 12. გაასწორეთ მოსწავლის ნამუშევარი ქვემოთ მოცემული სქემის მიხედვით და დაწერეთ კომენტარი.
- I. დაწერეთ ქულა თითოეული კრიტერიუმის მიხედვით და დაუსაბუთეთ მოსწავლეს თქვენი შეფასება: I კრიტერიუმით შეფასების კომენტარებისას მოიხმეთ სათანადო მაგალითები თხზულებიდან; II და III კრიტერიუმებით შეფასების კომენტარებისას კი *ამოიწერეთ* ყოველი შეცდომა და ხარვეზი (მხოლოდ მცდარი ფორმები და შესიტყვებები). თითოეულ მათგანს *მიუწერეთ*, რა ტიპს მიეკუთვნება – ორთოგრაფიულს, მორფოლოგიურს, სინტაქსურსა თუ სტილისტურს.
- II. ჩამოაყალიბეთ სათანადო რჩევები, რომელთა გათვალისწინებაც დაეხმარება მოსწავლეს ანალოგიური დავალების უკეთ შესრულებაში.

შეფასების სქემა

<i>№</i>	<i>კრიტერიუმები</i>	<i>კრიტერიუმების განმარტება</i>	<i>ქულები</i>
I	მსჯელობის დასაბუთება (არგუმენტირება და ციტირება)	ა) მსჯელობა მკაფიოა, არგუმენტირებულია, არგუმენტები გამყარებულია შესაბამისი მაგალითებით;	2
		ბ) მსჯელობა ნაწილობრივ არგუმენტირებულია, არ არის გამყარებული შესაბამისი მაგალითებით ან დაშვებულია ფაქტობრივი შეცდომა;	1
		გ) ტექსტი არაადეკვატურადაა გაგებულნი, მსჯელობა არაადამაჯერებელია, მაგალითებიც არაადეკვატურად არის მოხმობილი.	0
II	ლექსიკა და სტილი	ა) აზრი ზუსტად და მკაფიოდ არის გამოხატული, ნაწერი სტილისტურად გამართულია;	2
		ბ) აზრი ზუსტად არის გამოხატული, მაგრამ ლექსიკა მწირია ან გვხვდება სტილისტური ხარვეზები;	1
		გ) აზრი ძირითადად გასაგებია, მაგრამ სტილისტურად გაუმართავია, გვხვდება არაადეკვატური ლექსიკა.	0
III	ორთოგრაფია-მორფოლოგია, სინტაქსი და პუნქტუაცია	ა) არ არის ამ ტიპის <i>სამზე მეტი</i> შეცდომა;	2
		ბ) არ არის ამ ტიპის <i>ექვსზე მეტი</i> შეცდომა;	1
		გ) ამ ტიპის შეცდომა <i>ექვსზე მეტია</i> .	0

მოსწავლისათვის შეთავაზებული დავალება:

არსებობს მოსაზრება, რომ სასკოლო განათლების მთავარი მიზანია ახალგაზრდებში ლიდერის თვისებების ჩამოყალიბება.

არგუმენტირებული მსჯელობით დაეთანხმეთ ამ მოსაზრებას ან უარყავით იგი.

მოსწავლის ნამუშევარი:

საზოგადოების ნაწილი მიიჩნევს, რომ სასკოლო განათლების მთავარი მიზანია ახალგაზრდებში ლიდერის თვისების ჩამოყალიბება. მოდით, ვიმსჯელოთ ამ საკითხის შესახებ.

სკოლა – ეს არის დაწესებულება, სადაც ბავშვი იღებს საწყის განათლებას და ემზადება დამოუკიდებლად ცხოვრებისათვის. პირველ რიგში, ისინი სწავლობენ მეგობრობას და უღვივებ-ბათ სწავლის სურვილი, ხოლო ლიდერობის განცდა, მათ დროთა განმავლობაში უყალიბდებათ.

უამრავი სკოლა მინახია, სადაც მასწავლებლის მთავარი მოვალეობა არა დომინირების ბავშვში ჩამოყალიბება, არამედ სწავლაზე ორიენტაცია იყო. პირადი გამოცდილებითაც შემიძ-ლია გითხრათ, რომ ახალგაზრდებს სკოლა არ უნერგავს ამათუიმ უნარს, უბრალოდ ისინი თვითონ გამოიმუშავებენ მათ. ჩემ კლასშიც ანალოგიური სიტუაცია იყო, ზოგმა გამომჟღავნა ლიდერობის სურვილი, ზოგმა არა, თუმცა გადაჭრით შემიძლია გითხრათ, რომ პედაგოგები ამაში არ ჩარეულან.

აქედან გამომდინარე, ერთი დასკვნის გაკეთება შემიძლია. პირველ რიგში, სკოლა გაძ-ლევს განათლებასა და სულიერებას, რომლებსაც, ერთი მხრივ, სწავლის, ხოლო, მეორე მხრივ, მეგობრებთან და პედაგოგებთან ურთიერთობით იძენ. სკოლა ერთგვარი ბერკეტია და უდიდეს ფუნქციას ასრულებს პიროვნების ჩამოყალიბების პროცესში.

რაც შეეხება ლიდერობას, ვთვლი, რომ ეს საგანმანათლებლო სტატუსის მქონე დაწესე-ბულება არ არის ორიენტირებული აუცილებლად რაღაც თვისების ჩამოყალიბებაზე ახალგაზრ-დებში. ის უბრალოდ ბავშვს ეხმარება უკვე გამომჟღავნებული უნარის დახვეწაში, რადგან მო-მავალ თაობას არ გაუჭირდეს დამოუკიდებლად გზის გაკვაღვა ცხოვრების სარბიელზე.

(ვაითვალისწინეთ, თუ ამ დავალების პასუხში იქნება ერთი ენობრივი შეცდომა ან/და სტილისტური ხარვეზი, დაგაკლდებათ 1 ქულა).

II. ქართული ლიტერატურა

- (1) **13. მოსწავლემ დასვა შეკითხვა:** *რით შეიძლება აიხსნას ის ფაქტი, რომ „შუშანიკის წამებაში“ ვარსკენი და მისი თანამოაზრენი არსად ახსენებენ მეუღლეთა სარწმუნოებრივ უთანხმოებას და მთელი ყურადღება დედოფლის სასახლეში დაბრუნებაზე გადააქვთ?*
რომელი მოსაზრება გამოგადგებათ მოსწავლისათვის პასუხის გასაცემად?
- ა) ამგვარი სტრატეგიით მოქმედება სპარსეთის სამეფო კარის გადაწყვეტილებაა, რათა სპარსელების პოლიტიკამ ქრისტიანები არ აღაშფოთოს.
 - ბ) ამ დაპირისპირების ყოფით, ოჯახურ ნიადაგზე გადატანა მიზანმიმართულად ხდება, რათა დედოფლის მოწამებრივი ღვაწლი დაკნინდეს.
 - გ) აშკარაა, რომ ვარსკენის მხრიდან სარწმუნოების უარყოფა ფორმალური ნაბიჯია და დედოფალი უბრალოდ ახირებულად იქცევა.
 - დ) ცხადია, ამგვარი ტაქტიკური ნაბიჯით ვარსკენი და მისი მომხრეები ცდილობენ ახლო ნათესავთა გულები მოიგონ.
- (1) **14. მოსწავლემ დასვა შეკითხვა:** *რაზე შეიძლება მიანიშნებდეს ის ფაქტი, რომ გრიგოლ ხანძთელი სიახლეეთა გასაცნობად კონსტანტინოპოლში გაემგზავრა და არა იერუსალიმში?*
რომელი მოსაზრება გამოგადგებათ მოსწავლისათვის პასუხის გასაცემად?
- ა) გრიგოლ ხანძთელი, როგორც ბერძნული ენის კარგად მცოდნე, სასურველ კონტაქტებს კონსტანტინოპოლში უფრო დაამყარებდა.
 - ბ) გრიგოლ ხანძთელი, როგორც ტაო-კლარჯეთის ხელისუფალთან დაახლოებული პირი, კონსტანტინოპოლში მისი რეკომენდაციით გაემგზავრა.
 - გ) გრიგოლ ხანძთელის ვიზიტი კონსტანტინოპოლში ერთგვარი ნიშანია იმისა, რომ ამ პერიოდში ქართული ეკლესია იერუსალიმის ეკლესიას დაუპირისპირდა.
 - დ) გრიგოლ ხანძთელის ვიზიტი ერთგვარი ნიშანია იმისა, რომ ამ პერიოდში ქრისტიანული სამყაროს ცენტრად სწორედ კონსტანტინოპოლი მოიაზრება.
- (1) **15. „ვეფხისტყაოსნის“ შესწავლის დროს მოსწავლემ გამოთქვა მოსაზრება:** *ზღვაში ნესტანის მრავალთვიანი უშედეგო ძებნის შემდეგ ტარიელი ისეთი სასოწარკვეთილი იყო, რომ ადამიანების დანახვაც არ უნდოდა. ამის შემდეგ ცოტა უცნაურად გამოიყურება ფრიდონის პრობლემების მოსაგვარებლად მისი თავგამოდება.*
რომელი მოსაზრება გამოგადგებათ მოსწავლისათვის პასუხის გასაცემად?
- ა) ტარიელმა გააცნობიერა, რომ, გადატანილი უბედურებების მიუხედავად, საზოგადოებისაგან მოწყვეტა გონივრული არ იქნებოდა და ახალი მეგობრის შეძენა ამიტომ გადაწყვიტა.
 - ბ) ტარიელმა იფიქრა, რომ ზღვიდან გამოსულ კაცს შესაძლოა რაიმე სცოდნოდა ნესტანის შესახებ, რომლის კვალიც ზღვაში დაიკარგა და მისი დახმარება ამიტომ გადაწყვიტა.
 - გ) ფრიდონის მოქმედებაში ტარიელმა დაინახა დაუნდობელი და სასტიკი ადამიანი, რომელიც საკუთარი მტრების წინააღმდეგ ბრძოლაში შეეძლო გამოეყენებინა და ამიტომ დაეხმარა.
 - დ) ფრიდონის პიროვნებაში ტარიელმა საკუთარი ღირსებებისათვის მებრძოლი უკომპრომისო ადამიანი დაინახა, რომელთანაც სულიერი ნათესაობა იგრძნო და ამიტომ დაეხმარა.
- (1) **16. მოსწავლემ დასვა შეკითხვა:** *მეფე ფინეხს, რომელიც ჩანს, რომ ჭკვიანი და ღირსეული კაცია, რისთვის სჭირდება თავის კარზე ისეთი ბოროტი და ვერაგი ადამიანი, როგორიც რუქაა?*
რომელი მოსაზრება გამოგადგებათ მოსწავლისათვის პასუხის გასაცემად?
- ა) მეფე ფინეხისათვის მთავარია არა ქვეშევრდომების ზნეობრივი ღირებულებები, არამედ ის, რამდენად ერთგულნი არიან ისინი თავიანთი პატრონისა.
 - ბ) მეფე ფინეხისათვის მნიშვნელოვანი არაა, რა ზნეობრივი ღირებულებები აქვთ მის ქვეშევრდომებს, მთავარია, მათ საჭირო ინფორმაცია დროულად მიაწოდონ.
 - გ) მეფე ფინეხს თავის კარზე რუქასნაირი ადამიანები იმისათვის სჭირდება, რომ მისი ქვეშევრდომები მუდმივ დასმენასა და ტერორს უფრთხოდნენ.
 - დ) მეფე ფინეხს სჭირდება გონიერ, თუმცა განსხვავებული ზნეობრივი ღირებულებების მრჩეველებს მოუსმინოს, რათა სწორი გადაწყვეტილებები მიიღოს.

(1) **17. მოსწავლემ დასვა შეკითხვა:** რატომ შეიძლება გრიგოლ ორბელიანი გაორებულ პიროვნებად ჩაითვალოს?

რომელ თემაზე მსჯელობა იქნება მიზანშეწონილი მოსწავლისათვის პასუხის გასაცემად?

- ა) ნიკოლოზ ბარათაშვილის ბედის მიმართ გრიგოლ ორბელიანის დამოკიდებულების შესახებ.
- ბ) რელიგიასთან დაკავშირებული საკითხების მიმართ გრიგოლ ორბელიანის დამოკიდებულების შესახებ.
- გ) რუსეთის მონარქიული ტახტის მიმართ გრიგოლ ორბელიანის დამოკიდებულების შესახებ.
- დ) ქართული სალიტერატურო ენის მიმართ გრიგოლ ორბელიანის დამოკიდებულების შესახებ.

(1) **18. რა კონკრეტულმა მიზეზმა განაპირობა 1870-იანი წლების დასაწყისში „მამების“ და „შვილების“ დაპირისპირების ახალი ტალღა?**

- ა) აკაკი წერეთლის მიერ გრიგოლ ორბელიანის განსაკვირვებლად დაწერილმა ლექსებმა „ხარაბუზა ღენერალს“ და „ფარშავანგი“.
- ბ) გრიგოლ ორბელიანის ლექსის „პასუხი შვილთა“ გავრცელებამ და „შვილების“ თაობის მკვეთრად უარყოფითმა რეაქციამ.
- გ) ილიას წერილმა „ორიოდე სიტყვა თავად რევაზ შალვას ძის ერისთავის კახლოვიდგან „შემლილის“ თარგმნაზედა“.
- დ) „მამების“ თვითნებურმა გადაწყვეტილებამ, რუსეთის იმპერატორისათვის უნივერსიტეტის ნაცვლად თბილისში სამხედრო სასწავლებლის დაარსება ეთხოვათ.

(1) **19. პუბლიცისტურ წერილში „რა გითხრათ? რით გაგახაროთ?“ ილია ჭავჭავაძე სვამს კითხვებს:** „რამ გვიხსნა? ჯვარცმულნი ქრისტესთვის როგორ გადავრჩით? წამებულნი და სისხლმთხვევლნი მამულისათვის რამღა გვაცოცხლა, რამ გვასულიერა?“

რა პასუხს იძლევა თვითონ ავტორი ამ კითხვებზე?

- ა) ყოველთვის გამოვიჩნეოდით განსაკუთრებული სტუმართმოყვარეობით.
- ბ) ყოველთვის ვგრძნობდით კულტურის მნიშვნელობას.
- გ) ყოველთვის ვიცოდით საერთაშორისო მდგომარეობის გამოყენება.
- დ) ყოველთვის ვუღებდით აღლოს დროის მოთხოვნებს.

(1) **20. აკაკის პოეზიისათვის დამახასიათებელ რომელ ნიშნებზე უნდა იმსჯელოთ იმ აზრის ნათელსაყოფად, რომ მისი ლექსები მჭიდროდაა დაკავშირებული ხალხურ პოეზიასთან?**

- ა) არქიტექტონიკულ სირთულესა და სათქმელის ალეგორიული ფორმით გადმოცემისკენ სწრაფვაზე.
- ბ) საქართველოს ისტორიისადმი გამახვილებულ ყურადღებასა და პოეტური აზროვნების არისტოკრატიზმზე.
- გ) სიუჟეტის ორიგინალურ სტუქტურასა და არქაული ლექსიკისადმი განსაკუთრებულ ერთგულებაზე.
- დ) ფორმისმიერ სისადავეზე, პოეტურ სახეთა გამჭვირვალობასა და ენობრივ დემოკრატიზმზე.

(1) **21. ვაჟა-ფშაველას „ბახტრიონის“ შესახებ მსჯელობისას მოსწავლემ დასვა შეკითხვა:** *რის თქმა სურს ავტორს კვირიას სიზმრით?*

რომელ თვალსაზრისს გამოიყენებთ მოსწავლისათვის პასუხის გასაცემად?

- ა) კვირიას სიზმარი მსოფლიო ლიტერატურის ერთ-ერთი შედევრის გავლენით არის შექმნილი.
- ბ) კვირიას სიზმარი პოეტური სამკაულია და სხვა მხატვრული დატვირთვა არ გააჩნია.
- გ) კვირიას სიზმარი წინასწარმეტყველურია და მთავარი სათქმელის აღქმას უწყობს ხელს.
- დ) სიზმარი შემთხვევითობაა და მას არაფერი აკავშირებს ადამიანის მომავლის განსაზღვრასთან.

(1) **22. რამ განაპირობა ის, რომ ლეო ქიაჩელმა შეცვალა „ჰაკი აძბას“ ფინალი: ადრინდელ გამოცემაში კუზმა კილგა კლავს ჰაკის, გვიანდელში კი – არა?**

- ა) ავტორი მოგვიანებით მიხვდა, რომ მის მიერ დახატული ბოლშევიკი ასე ადვილად არ გაიმეტებდა უდანაშაულო ადამიანს და ამიტომ შეცვალა ფინალი.
- ბ) ისევე, როგორც იმ ეპოქის სხვა მწერლები, ლეო ქიაჩელიც გარკვეულ სიფრთხილეს იჩენდა და ცდილობდა თავიდან აერიდებინა ბოლშევიკების მოსალოდნელი რისხვა.
- გ) ისევე, როგორც იმ ეპოქის სხვა მწერლებმა, ლეო ქიაჩელმაც მიზნად დაისახა ბოლშევიკების

გული მოეგო და კუხმა უნაკლო ადამიანად წარმოედგინა.

დ) მწერალი უკმაყოფილო იყო საზოგადოების უყურადღებობით და იმიტომ შეცვალა ფინალი, რომ ბოლშევიკური მთავრობის ხელშეწყობით მეტი დაფასება და აღიარება მოეპოვებინა.

(1) 23. პაოლო იაშვილის შემოქმედების შესახებ მსჯელობისას მოსწავლემ დასვა შეკითხვა: რაში დასტირდა პაოლო იაშვილს ელენე დარიანის ფსევდონიმი?

რომელი მოსაზრება გამოგადგებათ მოსწავლისათვის პასუხის გასაცემად?

- ა) პაოლომ გადაწყვიტა, არარსებული პოეტის გამოგონებით თავიდან აეცილებინა ოჯახისა და თანამოაზრეების მოსალოდნელი საყვედურები და უკმაყოფილება.
- ბ) პაოლოს სურდა, რომ ქალის კულტის თავისებური დესტრუქცია პოსტმოდერნული ქართული ხელოვნების დასაწყისი გამხდარიყო.
- გ) ცისფერყანწელები მიიჩნევდნენ, რომ პოეტი ქალის სახელით დაწერილი ნაწარმოები მკითხველის გაცილებით მეტ ყურადღებას დაიმსახურებდა.
- დ) ცისფერყანწელებს სურდათ შეექმნათ შთაბეჭდილება, თითქოს ისევე ჰყავდათ ჯგუფში პოეტი ქალი, როგორც რუს სიმბოლისტებს – ზინაიდა გიპიუსი.

(1) 24. რა რეაქცია მოჰყვა სრულიად ახალგაზრდა ანა კალანდაძის პირველ გამოჩენას ლიტერატურულ ასპარეზზე?

- ა) პოეტის გამოსვლას მწერალთა კავშირში ხელისუფლების სრული მხარდაჭერა მოჰყვა, თუმცა ამან მკითხველთა დიდი უკმაყოფილება გამოიწვია.
- ბ) პოეტს მაშინვე დიდი აღიარება ხვდა წილად და იგი დაუყოვნებლივ მიიწვიეს მწერალთა კავშირის მდივნად.
- გ) საბჭოთა ხელისუფლებასთან დაახლოებულმა ოფიცოზმა პოეტი დაუნდობლად გააკრიტიკა სოციალისტური რეალიზმისათვის შეუფერებელი თემების გამო.
- დ) ქართული საზოგადოების უდიდესი ნაწილისათვის სრულიად მიუღებელი აღმოჩნდა ანას პოეზიაში გამჟღავნებული თრობის კულტი.

III. წაკითხულის გააზრება და ლიტერატურის სწავლების მეთოდთა

ყურადღებით წაკითხეთ დავით წერედიალის ლექსი „ძველი წარწერები“:

- 1. მეფემან ბაგრატ მპყრობელმან
ყოველთა ქართველთა... ვესევ...
და აღვაშენე... წევნითა...
ღვთისა... ტაძარი ესე...
- 5. ...ითა ჩემითა ალაგო
მან მაღალმან და ბრძენმან
ოსტატმან ა... ე... (სახელი
არ იკითხება) მრწემ ვარ...
- 9. და დავესვენე წმიდასა
ამას... უფლისა... ცხრამე...
ცოდვანი ჩემნი... ითა და...
...ისაითა და... ამენ.
- 13. კანკლედთან, ვირემ წმიდანნი,
თვალს ეფეთება სხვა რამ:
ხელაღპყრობილი ხატია
ჩაბალხო-ბატონი გვარამ.
- 17. მზერა ჰქონდა და ორბული,
ხელი ჰქონდა და მძიმე,
ქართლის მეფეზე გაცაწყრა,
სამგზის განაძო იმერს.
- 21. ჩაფით ჩაღლევედა ლომკაცი,
ჯერზე ერკემალს ნთქავდა
(ეს ცნობაც შემოუნახავს
საგვარეულო დავთარს).
- 25. შორ გზაზე უბით დაჰქონდა
დედასამშობლოს მიწა.
სამთავეს ყადრი იცოდა,
ცხენის, ქალის და ხმლისა...

- 29. საფლავის ლოდი გადარჩა,
თვითონ საფლავი არა.
აქგანისვენებს: – წერია –
დიდი:მთავარი:გვარამ:
- 33. კაცნო:უბრძანეთ:შენდობა:
მხნესა:მამაცსა:ქველსა:
გარდა:იცვალა:მაცრიონს:
გრემის:დაქცევის:წელსა.
- 37. ამინ. ვახსენოთ. შევუნდოთ.
წარსულია და გველმის.
ისე მამაცნი ყოფილან,
უზაკველნი და ქველნი,
- 41. ისე ზარავდათ მომხდურებს
მათი ძალა და სიმხნე,
რომ ზოგჯერ ეჭვიც გაკრთება:
იყვნენ? არ იყვნენ? იყვნენ?
- 45. დღეს აქ ერთია სავსებით
უჭკველი და ცხადი:
ფრთხილად დახაზა ეტრატზე
ნათლის, სიმართლის ხატი,
უჭვრიტა, განბჭო, განზომა,
- 50. რა განასრულა ხაზვა,
და ოქრომჭედლის სიზუსტით
ხედის თვალედში ჩასვა
მან ბრძენმან, ვითარ უწოდებს
მეფე ქართველთა, ბაგრატ,
- 55. ოსტატმან, ვისი სახელიც
არ იკითხება,
გაქრა...

დავალების შესასრულებლად ყურადღებით გაეცანით ტექსტს. კითხვებზე პასუხების გაცემა მაშინ დაიწყეთ, როდესაც ტექსტის შინაარსი მთლიანად გასაგები იქნება. მოცემული ოთხ-ოთხი პასუხიდან აირჩიეთ მხოლოდ ერთი და პასუხების ფურცლის შესაბამის უჯრედში გააკეთეთ აღნიშვნა – X.

(1) 25. რას წარმოადგენს ლექსის პირველი სტროფი?

- ა) საქართველოს მეფის, ბაგრატ მეოთხის, ანდერძს.
- ბ) უცნობი ქართველი მემკვიდრის ნაშრომის ფრაგმენტს.
- გ) ქვაზე ამოკვეთილი ძველი წარწერის ნაშთს.
- დ) ძველი ქართული ხელნაწერის დაკარგულ ფრაგმენტს.

(1) 26. რის შესახებ გვაწვდის ინფორმაციას პირველი ოთხი სტრიქონი?

- ა) ვინ იყო დაპყრობილი საქართველოს მეფე.
- ბ) ვისი ბრძანებით აიგო კონკრეტული ტაძარი.
- გ) როგორი ხვედრი ერგო კონკრეტული ტაძრის ხუროთმოძღვარს.
- დ) რომელი სარწმუნოება იყო აღიარებული ოფიციალურ რელიგიად.

(1) 27. ტაძრის ამგების რომელი თვისებები ჩანს ტექსტში?

- ა) სიბრძნე და პროფესიული ოსტატობა.
- ბ) სიბრძნე და სამშობლოს სიყვარული.
- გ) სიმამაცე და მეფის ერთგულება.
- დ) სიმამაცე და ფიზიკური ძალა.

(1) 28. რისი სურვილი შეიძლება ამოვიკითხოთ მეცხრე-მეთორმეტე სტრიქონებში?

- ა) ტაძრის უკვდავოფისა.
- ბ) ტახტის დაბრუნებისა.
- გ) ქვეყნის გათავისუფლებისა.
- დ) ცოდვათა შენდობისა.

(1) 29. ვინ უნდა იყოს „ჩაბალხო-ბატონი გვარამ“?

- ა) მეფის ერთგული ვეზირი.
- ბ) მეფის ურჩი ფეოდალი.
- გ) ტაძრის ამგების მეტოქე.
- დ) ქვეყნის ერთიანობისათვის მებრძოლი.

(1) 30. რა მიზნით იყენებს ავტორი ორწერტილს სიტყვების გამყოფად?

- ა) მკითხველისათვის ინფორმაციის აღქმის გასაადვილებლად.
- ბ) პოსტმოდერნული სტილის ეფექტის შესაქმნელად.
- გ) ძველი წარწერების სტილის მისამსგავსებლად.
- დ) წარწერის ამომკვეთის ოსტატობის საჩვენებლად.

(1) 31. რის თქმა სურს ავტორს სიტყვებით:

„რომ ზოგჯერ ეჭვიც გაკრთება:
იყვნენ? არ იყვნენ? იყვნენ?“

- ა) შესაძლოა ისტორიული წყარო ზოგჯერ პიროვნების დვაწლს აკნინებდეს.
- ბ) შესაძლოა ისტორიული წყარო წარსულს ზოგჯერ იდეალიზებულად წარმოგვიდგენდეს.
- გ) შეუძლებელია ისტორიული წყარო ვინმეს პიროვნულ ინტერესებს გამოხატავდეს.
- დ) შეუძლებელია ისტორიული წყარო წარმატებებში დაეჭვების საფუძველს გვიქმნიდეს.

- (1) **32. ავტორის სიტყვებით, რა არის „უეჭველი და ცხადი“?**
- ა) გადარჩა ბრწყინვალედ აგებული ტაძარი, მაგრამ ხალხმა რწმენა დაკარგა.
 - ბ) გადარჩა ხელოვნების ბრწყინვალე ქმნილება – ტაძარი, რომლის ავტორიც უცნობია.
 - გ) ნამდვილად არსებობდა მეფის მოღალატე ფეოდალი, რომლის სახელიც უცნობია.
 - დ) ქვეყნის დიდებული წარსულის სიმბოლო – ტაძარი – სამუდამოდ მიუტოვებია მრევლს.
- (1) **33. ლექსის რომელ მონაკვეთში არის გამოყენებული მეტაფორა?**
- ა) „დღეს აქ ერთია სავსებით უეჭველი და ცხადი“.
 - ბ) „უჭვრიტა, განბჭო, განზომა, რა განასრულა ხაზვა“.
 - გ) „და ოქრომჭედლის სიზუსტით ხედის თვალედში ჩასვა...“
 - დ) „ოსტატმან, ვისი სახელიც არ იკითხება, გაქრა“.
- (1) **34. რა აზრს გამოხატავს ამ ლექსის ფინალი?**
- ა) არავინ იცის, ვინ არის ბაგრატო.
 - ბ) დავიწყებული ხელოვანი დღეს პოპულარული გახდა.
 - გ) უკვალოდ გაქრა დიდი ხელოვანის სახელი.
 - დ) წარწერების გარჩევა მხოლოდ მეცნიერებს შეუძლიათ.

35. ლიტერატურის სწავლების მეთოდика (20 ქულა)

- ა) იმსჯელეთ, რა არის ამ ტექსტის მთავარი სათქმელი და რა მხატვრული საშუალებებითაა იგი რეალიზებული.

- ბ) გაანალიზეთ **პრობლემა**, რომელსაც ტექსტის გაგებისა და გააზრებისას შეიძლება წააწყდნენ მოსწავლეები.

ანალიზის დროს:

- მოიხმეთ ტექსტიდან მაგალითები, რომლებიც თვალსაჩინოს გახდის თქვენ მიერ გამოყოფილი პრობლემის არსებობას;
- ახსენით, რა მიზეზით (მიზეზებით) შეიძლება შეექმნათ ეს პრობლემა მოსწავლეებს ამ კონკრეტული ნაწარმოების შესწავლისას.

გ) დასახეთ შექმნილი პრობლემის დაძლევის გზები.

- აღწერეთ ის **სასწავლო ქმედება**, რომელსაც გამოიყენებთ კლასში მუშაობის დროს;
- ახსენით, როგორ დაეხმარება ეს **სასწავლო ქმედება** მოსწავლეებს ამ ნაწარმოების თავისებურების გაგებასა და გააზრებაში;
- ახსენით, როგორ დააძლევინებს ეს **სასწავლო ქმედება** მოსწავლეებს ტექსტის შესწავლისას წამოჭრილ პრობლემას.

